

Reconeixement

Un nou relat del Grup d'Escriptors del Montseny

La mare era una dona nascuda a pagès en el primer quart del segle vint en una masia situada al pla de Sant Esteve de Palautordera prop del Castell dels Moros o de Montclús, com us agradi més. Hi va viure els seus primers vint-i-cinc anys i en va marxar per casar-se, com era habitual en aquelles èpoques. En aquesta etapa va viure com tantes i tantes nenes i joves dels anys vints i trentes i fins i tot quarantes. Una vida integrada dins la família i amb uns valors lligats a la tradició i a la religió. Tot el que explicava d'aquells anys era d'una magnificència i felicitat que em tenia astorada. Com es podia ser tan feliç amb tanta gent dins d'una casa? Com hi podia haver tan bon rotllo entre els germans i entre fills i pares? Com podies no rebel·lar-te davant d'un pare present però autoritari? Perquè bàsicament era aquesta la idea que transmetia quan ens parlava, als meus germans i a mi, de tants moments viscuts a pagès.

Com li agradava explicar-nos què feia de petita i com anava a escola a peu amb un braseret que els preparava la mare a l'hivern, creuant un bosc ple de perills. Com gaudia pujant als arbres, banyant-se al riu i jugant a futbol a l'era de la masia, quan feia bo. I, possiblement, també quan tota la família resava a la vora del foc. En temps de guerra va aprendre a jugar a criquet a can Martorell i també a agafar els pinzells i a tocar piano. A casa dels amos. Sempre en parlava bé d'aquells de qui ella i la família en depenien. I més endavant les feines a pagès, el prometatge amb el meu pare, de les anades a Granollers per comprar roba per l'aixovar. A mi em semblaven històries antiquades per l'enorme diferència del que jo vivia a ciutat en aquells temps. La infantesa, tancada entre quatre parets, sense espai però sense amos, per sort, i del que vaig viure

més endavant quan era jove i anava a la universitat i volia ser lliure i començava a viatjar i em semblava que m'havia de menjar el món i tot allò del passat ho considerava inversemblant, fofó i poc valuós. Vaig viure molt temps amb cert rebuig cap aquells costums i creences maternes tan poc modernes.

Han passat molts anys i en l'actualitat m'hi sento molt propera malgrat no compartir les creences que ella em va transmetre. Sobretot les religioses. Però sí que d'ella em reconec moltes maneres de fer i d'enfocar la vida com si no hagués hagut aquest salt espacial i cultural que en el seu moment va haver-hi. Cal tenir en compte que, a començaments dels anys setantes, a les maneres de fer més modernes i desinhibides pròpies de la joventut s'hi van unir els canvis reals dels paradigmes socials, polítics i culturals del nostre país. Els canvis que van aflorar a casa nostra van obrir una bretxa generacional en molts casos. Calia desfer-se del que era antic i mirar cap a una nova societat més lliure i igualitària. Les flaires del Maig Francès arribaven a les nostres terres. Els valors familiars trontollaven i noves organitzacions socials i moviments polítics afloraven. La lluita antifranquista s'incrementava i les dones s'organitzaven. Jo, em vaig considerar feminista ben aviat.

És, des de fa cert temps, quan s'ha sedimentat una cultura política i social més avançada i en el que hi ha més acceptació de la diversitat en general i més respecte per les opcions personals que m'és possible encarar amb certa objectivitat els valors més ?essencials? de les persones. Una vegada despullades de les connotacions tradicionals i religioses que, al meu parer, les feien odioses. Així, he passat a valorar, més objectivament, qualitats intemporals com la fermesa, lleialtat, valentia, sinceritat, generositat, afecte, sentit de la justícia, afany de conèixer que la meua mare posseïa i em va transmetre. És així que m'he pogut reconèixer en ella des de fa uns anys i apreciar la seva dimensió humana.

De fet, amb el pas dels anys i l'assoliment de la condició d'àvia és quan m'hi he reconegut plenament. Ara, em reconec amb la manera de fer d'ella i d'aquella àvia materna que vivia tot el dia preocupada per tirar endavant la casa i la mainada, però que cada dia dedicava una estoneta a llegir la premsa i volia saber del món. Des del meu feminisme m'observo, curiosament, fent les mateixes advertències als fills sobre la salut i la vida que ella em feia a mi. I em reconec amb l'alegria i la incondicionalitat cap als éssers petits que m'envolten. I em reconec en l'actitud de lluita davant les adversitats. I l'entenc malgrat haver dut vides diferents. Al cap i a la fi potser és més el que ens ha unit que el que ens ha separat com jo he pretès bona part de la meua vida. Ara, quan ja no hi és, és quan m'agradaria manifestar-li la meua admiració més profunda. Ella em va estimar i em va transmetre uns valors que sí que m'han servit al llarg de la vida. Recordo quan ja fa uns anys vaig començar a escriure que em deïa: ?Vigila filla amb el que escrius. Queda per sempre?. Ho tinc present, mare.